യാത്ര, എഴുത്ത്, സൈബറിടങ്ങൾ:

സമകാലികയാത്രയുടെയും യാത്രയെഴുത്തിന്റെയും സാംസ്കാരികവിശകലനം

സൗമ്യ തോമസ്

ഗവേഷക, സംസ്കൃത സർവകലാശാല, കാലടി.

സംഗ്രഹം

യാത്രയുടെയും യാത്രയെഴുത്തിന്റെയും വ്യവഹാരങ്ങളെ സൈബർ ഇടങ്ങൾ എങ്ങനെ മാറ്റിത്തീർക്കുന്നു എന്ന അന്വേഷണമാണ് പ്രബന്ധം. ശാസ്ത്ര സാങ്കേതികരംഗങ്ങളിലുണ്ടായ പുരോഗതിയും വാർത്താവിനിമയരംഗങ്ങളിലുണ്ടായ മുന്നേറ്റവും പുത്തൻ ലോകബോധവും യാത്രകൾ യാഥാർത്ഥ്യമാക്കിത്തീർത്തു. ദൃശ്യ ബഹുജനസംസ്കാരത്തിന്റെ കടന്നുവരവ് യാത്രയെ സാംസ്കാരികമായി പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നതിൽ ഘടനാപരമായി വലിയ മാറ്റങ്ങളുണ്ടാക്കി. യാത്രയെഴുത്തിൽ പ്രധാനമായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന 'വിവരണം' എന്ന സങ്കേതത്തിന് ദൃശ്യഭാഷയുടെ കാലത്ത് പ്രസക്തി ഇല്ലാതായിത്തീർന്നു. അതുപോലെ യാത്രയുടെ ഇടങ്ങളെ സന്ദർശനയോഗ്യവും വിശുദ്ധവുമായി നിർമ്മിച്ചെടുത്തുകൊണ്ട് യാത്രയെ ജീവിതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങളിലൊന്നാക്കിമാറ്റാൻ ടൂറിസത്തിനു കഴിഞ്ഞു. സ്മാർട്ട്ഫോണുകളുടെ വരവ് യാത്രയുടെ ചിന്താതലങ്ങളെ മാറ്റിമറിച്ചു. സൈബർസഞ്ചാരി ഭൂമിയിൽ യഥാർത്ഥയാത്ര നടത്തുമ്പോഴും അവന്റെ/അവളുടെ യാത്രാപ്രതിനിധാനം ഇന്നത്തെ സെൽഫിക്കാലത്ത് അതിയാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ പ്രതലങ്ങളിലാണ് രേഖയാവുന്നത്.

താക്കോൽവാക്കുകൾ: സാഹിത്യജനുസ്സ്–വ്യവഹാരം–ടൂർവ്യവസായം –അപരയിടം–ആത്മനിഷ്ഠാനുഭവം–സ്ഥലപടലം–ദൃശ്യബഹുജനസംസ്കാരം.

ഏതൊരു സാഹിത്യജനുസ്സിന്റെയും ഉള്ളടക്കത്തെയും രൂപത്തെയും നിർണയിക്കുന്നതിൽ അത് രൂപം കൊള്ളുന്ന ചരിത്ര, സാംസ്കാരികസന്ദർഭങ്ങൾക്ക് വലിയ പങ്കുണ്ട്. മാത്രമല്ല, ഓരോ കാലത്തും സാമൂഹിക-സാംസ്കാരിക രംഗങ്ങളിലുണ്ടാവുന്ന മാറ്റങ്ങളും സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ പുരോഗതിയും നമ്മുടെ കാഴ്ചയെയും കാഴ്ചപ്പാടുകളെയുമെന്നതുപോലെ സാഹിത്യത്തെയും മാറ്റിത്തീർക്കുന്നു. മറ്റേതൊരു സാഹിത്യജനുസ്സുമെന്നപോലെ യാത്രാവിവരണങ്ങളും കഴിഞ്ഞനൂറ്റാണ്ടുകളിൽ മനുഷ്യർ പിന്നിട്ട സാംസ്കാരികപരിണാമങ്ങൾക്കൊപ്പം നിരവധി മാറ്റങ്ങൾക്കു വിധേയമായിട്ടുണ്ട്. ആധുനികതയുടെ ഘട്ടത്തിൽനിന്ന് ആധുനികാനന്തര സന്ദർഭത്തിലേക്കും സൈബർ അനുഭവലോകങ്ങളിലേക്കും എത്തുമ്പോൾ യാത്ര എന്ന വ്യവഹാരവും യാത്രയെഴുത്തും വൻതോതിൽ മാറ്റങ്ങൾക്കു വിധേയമായിട്ടുണ്ട്. മൊബൈൽ ഫോണും ഇന്റർനെറ്റും ദരിദ്രതൊഴിലാളി മുതൽ അതിസമ്പന്ന കോർപ്പറേറ്റുകൾ വരെയുള്ളവരുടെ നിത്യജീവിതത്തിന്റെ ഭാഗമായിക്കഴിഞ്ഞ ഇക്കാലത്ത് യാത്രയുടെയും യാത്രയെഴുത്തിന്റെയും വ്യവഹാരങ്ങളെ സൈബർ ഇടങ്ങൾ എങ്ങനെ മാറ്റിത്തീർക്കുന്നു എന്നന്വേഷിക്കാനാണ് ഇവിടെ ശ്രമിക്കുന്നത്.

എക്കാലത്തും യാത്ര മനുഷ്യാനുഭവങ്ങളുടെ ഒരു പ്രധാന ഭാഗമായിരുന്നു. ഫലമൂലാദികൾ ശേഖരിച്ചും വേട്ടയാടിയും ജീവിച്ചിരുന്ന ആദ്യകാല ഗോത്രസമൂഹങ്ങൾക്ക് ഒരിടത്തുനിന്ന് മറ്റൊരിടത്തേക്കുള്ള മാറ്റം സ്വാഭാവികപ്രക്രിയയായിരുന്നു. ജീവികാസമ്പാദനത്തിനുള്ള ഉപാധിയായി കൃഷി സ്വീകരിച്ചതോടെ സ്ഥിരതാവളങ്ങളെന്ന ആശയം മനുഷ്യരുടെ അവബോധത്തിൽ പ്രാമുഖ്യം നേടുന്നു.അവർ തങ്ങളെ ചില നാഗരികതയുടെ ഇടങ്ങളിലേക്ക് ചേർത്തുവെയ്ക്കുകയും അതിനപ്പുറമുള്ളതെല്ലാം അനിശ്ചിതത്വങ്ങളോ നിഗൂഢതകളോ ആയി കണക്കാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴും യാത്ര എന്ന അനുഭവത്തെ മനുഷ്യർ പലവിധത്തിൽ ജീവിതത്തോട് ചേർത്തുപിടിക്കുകയും സാഹസികതയുടേയും ആത്മീയതയുടേയും സ്വത്വസ്ഥാപനത്തിന്റെയും ഭാഗമായി യാത്ര അടയാളപ്പെടുകയും ചെയ്തു. സ്ഥിരവാസികളായ ആദ്യകാല മനുഷ്യരുടെ അപരയിടങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള (Other spaces) ഭാവനകളിൽ നിന്നും ഉരുത്തിരിഞ്ഞു വന്ന ആത്മീയാഖ്യാനങ്ങളായിരുന്ന തീർത്ഥാടനവും സാഹസികതയും. എഴുത്ത് സാർവ്വജനീനമാകുന്ന ഒരു ഘട്ടം മുതൽ ആത്മീയതലങ്ങളുള്ള രൂപകാത്മകമായ പ്രവൃത്തിയായാണ് യാത്ര കുറിക്കപ്പെട്ടത്. ആദ്യഘട്ടം മുതലുള്ള യാത്രയുടെ രേഖകൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ഒട്ടുമിക്കതും തീർത്ഥാടനങ്ങളോ

സാഹസികയാത്രകളോ ആണെന്നു കാണാം.

യാത്ര എക്കാലത്തും മനുഷ്യാനുഭവങ്ങളുടെ ഭാഗമായിരുന്നെങ്കിലും വൻതോതിലുള്ള യാത്രകൾ സാധ്യമാക്കിയത് ആധുനികതയുടെ ചരിത്ര സന്ദർഭമാണ്. ശാസ്ത്രസാങ്കേതികരംഗങ്ങളിലുണ്ടായ വളർച്ചയും ഗതാഗത വാർത്താവിനിമയരംഗങ്ങളിലുണ്ടായ മുന്നേറ്റവും വ്യാവസായികപുരോഗതിയും സാമ്രാജ്യത്വതാല്പര്യങ്ങളും പുത്തൻ ലോകബോധവും യാത്രകൾ യാഥാർത്ഥ്യമാക്കിത്തീർത്തു. അതോടൊപ്പം വ്യക്തിയെ കേന്ദ്രസ്ഥാനത്ത് നിറുത്തുന്ന സ്വയംപൂർണ്ണനായ ആധുനികമനുഷ്യൻ എന്ന സങ്കല്പം മനുഷ്യനെയും ലോകത്തെയും രണ്ടായി വേർതിരിക്കുകയും പ്രകൃതിയെയും ഇതര ഭൂവിഭാഗങ്ങളെയും ആസ്വാദനത്തിനുള്ള വിഭവങ്ങളാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്തു. ഇക്കാലഘട്ടത്തിലാണ് യാത്രാഖ്യാനങ്ങൾ, യാത്രാവിവരണം എന്ന ആധുനികസാഹിത്യജനുസ്സായി രൂപപ്പെടുന്നത്. അതിനുമുമ്പ് പുരാണങ്ങളും ഇതിഹാസങ്ങളും മുതൽ യാത്രയും യാത്രാനുഭവങ്ങളും സാഹിത്യത്തിനു വിഷയമാകുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവയെ യാത്രാവിവരണസാഹിത്യമായി പരിഗണിക്കാൻ കഴിയില്ല. സഞ്ചാരികളുടെ കുറിപ്പുകളെയും യാത്രാകാവ്യങ്ങളെയും യാത്രാവിവരണങ്ങളുടെ പൂർവ്വരൂപമായി മാത്രമേ പരിഗണിക്കാൻ കഴിയൂ. അവനവനെ കണ്ടെത്താനും ലോകം കണ്ടെത്താനും നടത്തിയ യാത്രകളുടെ അനുഭവങ്ങൾ യാഥാർത്ഥ്യവും ഭാവനയും കലർത്തി ആത്മനിഷ്ഠാനുഭവം എന്നനിലയിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതോടെയാണ് യാത്രാവിവരണങ്ങൾ എന്ന സാഹിത്യജനുസ്സ് രൂപംകൊള്ളുന്നത്. സാഹസികതയും വൈജ്ഞാനികതയും അന്വേഷണാത്മകതയും വിവരണാത്മകതയും യാത്രാഖ്യാനങ്ങളുടെ അനിവാര്യഘടകങ്ങളായിരുന്നു.

ഭൂപടങ്ങളും യാത്രയും

ഇരുപതാംനൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആരംഭത്തിൽ പുതിയ വാർത്താവിനിമയ സങ്കേതങ്ങളും ഗതാഗതസംവിധാനവും നിലവിൽ വന്നതോടെ തീർത്ഥാടനവും സാഹസികയാത്രകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിലനിന്നിരുന്ന ഭൗതികമായ നിഗൂഢതകൾ അവസാനിക്കുകയും ഭൂഗോളം മുഴുവനായും ഭൂപടത്തിലേക്കൊതുക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭൂപടത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ ഒരിക്കൽ വിദൂരമായും അപ്രാപ്യമായും കരുതിയിരുന്നയിടങ്ങളിലേക്കും സഞ്ചാരം സാധ്യമാണെന്നു വന്നു. ഈയൊരു ഘട്ടത്തിലാണ് എത്തിച്ചേരുന്ന ഇടങ്ങളെയും ഇടങ്ങളിലേക്കുള്ള യാത്രയെയും വിവരിച്ചുകൊണ്ട് യാത്രാഖ്യാനങ്ങൾ, യാത്രാവിവരണം എന്ന ആധുനികസാഹിത്യജനുസ്സായി

മാറുന്നത്. യാത്രാവിവരണത്തിന്റെ അടിത്തറയായി നില്ക്കുന്ന പ്രധാന ഭാഷാസങ്കേതം വിവരണമാണ്. യാത്ര ചെല്ലുന്ന ഇടങ്ങൾ വിവരിച്ചുകൊണ്ട് കാഴ്ചയോളം പോന്ന സൗന്ദര്യാനുഭവമാക്കി വിവരണത്തെ മാറ്റിത്തീർക്കാൻ എഴുത്തുകാർക്ക് കഴിഞ്ഞു.

ആധുനികതയുടെ തുടക്കത്തിൽ നിലവിൽവന്ന ഭൂപടങ്ങൾ (Maps) യാത്രയെ വൻതോതിൽ ജനാധിപത്യവൽക്കരിച്ചു. അമൂർത്തമായ ചില ചിഹ്നങ്ങളെ ദ്വിമാനതലത്തിൽ മുദ്രപ്പെടുത്തി അതിന്റെ വ്യവസ്ഥയെ പ്രാദേശിക യാഥാർത്ഥ്യത്തിലേക്ക് ബന്ധപ്പെടുത്തി വായിച്ചെടുക്കുന്ന രീതിയാണ് ഭൂപടമെന്ന നിർമ്മിതിയിൽ. തുടക്കത്തിൽ ഭൂപടങ്ങൾ വായിക്കാനും കൈവശം വെയ്ക്കാനുമുള്ള അവകാശമുണ്ടായിരുന്നത് ഒരു പ്രത്യേക അധികാരിവർഗ്ഗത്തിനു മാത്രമായിരുന്നു. 1960-70-കളോടെ ഭൂപടങ്ങൾ വിവരം എന്ന നിലയിൽ ആഖ്യാനം ചെയ്യപ്പെട്ടു തുടങ്ങുകയും സർവ്വസാധാരണമായി അച്ചടിക്കുകയും ജനകീയ ഉപഭോഗത്തിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുകയും ചെയ്തു. ഭൂഗോളം മുഴുവനായും ഭൂപടത്തിലൊതുങ്ങുകയും അപരിചിത ഇടങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച നിഗൂഢമായ ഭീതികൾ ഒരു പരിധി വരെ അവസാനിക്കുകയും ചെയ്തു. ഒരിയ്ക്കൽ അപ്രാപ്യമെന്നും വിദൂരമെന്നും കരുതിയിരുന്നയിടങ്ങളിലേക്കും ഭൂപടങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ സഞ്ചാരം സാധ്യമാണെന്നു വരികയും ചെയ്തു. അങ്ങനെയാവുമ്പോഴും ഭൂപടനിർമ്മാണവും വായനയും സവിശേഷമായ ജ്ഞാനശാഖയായിത്തന്നെയാണ് നിലനിന്നത്. ഈ സവിശേഷ വായനാവ്യവഹാരത്തിന്റെ ശ്രേണിയിൽ, തലപ്പത്ത് പട്ടാളക്കാരും പട്ടാള ആവശ്യങ്ങളുമായിരുന്നെങ്കിൽ, ഇങ്ങേയറ്റത്ത് ഇങ്ങേയറ്റത്ത് വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ കൈപ്പുസ്തകങ്ങളെക്കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തും വിധത്തിൽ ഭൂപടവായനാവ്യവഹാരം കൂടുതൽ ജനാധിപത്യപരമായി. ഇക്കാലത്ത് യാത്രകളും യാത്രാവിവരണങ്ങളും ധാരാളമായുണ്ടാവുന്നു.

ദൃശ്യസംസ്കാരം

ദൃശ്യബഹുജനസംസ്കാരത്തിന്റെ കടന്നുവരവ് യാത്രയെ സാംസ്കാരികമായി പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നതിൽ ഘടനാപരമായി വലിയ മാറ്റങ്ങളുണ്ടാക്കി. യാത്രാവിവരണത്തിൽ ദൃശ്യപരതയ്ക്ക് കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം കൈവന്നു. യാത്രക്കാർ അവർ പോയ ഇടങ്ങളുടെ ദൃശ്യപരമായ തെളിവുകൾ അവതരിപ്പിക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥരായി. യാത്രയെഴുത്ത് (Travel writing) എന്നത് യാത്രാപ്രദർശനം (Travel Showing) എന്ന നിലയിലേക്ക് മാറി. 20-ാം

നൂറ്റാണ്ടിൽ പുരോഗതി പ്രാപിച്ച സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ ഫലമായി നിലവിൽവന്ന ക്യാമറകളും വിഡിയോ റെക്കോർഡുകളും ഇടങ്ങളെ/സ്ഥലങ്ങളെ യാഥാർത്ഥ്യപ്രതീതിയോടെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യാൻ സഹായിച്ചു. സ്ഥലയുക്തിയെ സങ്കല്പനപരമായി അവതരിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ച ഭൂപടനിർമ്മാണത്തിന്റെ സാങ്കേതികതകളിൽനിന്ന് തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായിരുന്നു അത്. അത്തരം ദൃശ്യപ്രതിനിധാനങ്ങൾ യാത്രികരെ കൂടുതൽ കൂടുതൽ യാത്രയിലേക്കും സവിശേഷയിടങ്ങളിലേക്കും വലിച്ചടുപ്പിച്ചു.

യാത്രയെഴുത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന പ്രധാന ഭാഷാസങ്കേതം വിവരണമായിരുന്നു എന്ന് മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചു. വിവരണത്തിന് ദൃശ്യഭാഷയുടെ കാലത്ത് പ്രസക്തി നഷ്ടപ്പെട്ടു. കാഴ്ചയുടെ എല്ലാം തുറന്നുവെയ്ക്കുന്ന പ്രതിനിധാന സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഭാഷയുടെ ആഴങ്ങൾ അപ്രസക്തമായി. അവിടെ കാഴ്ചപ്പാടല്ല പ്രധാനം കാഴ്ചയാണെന്നു വന്നു. വിവരണമല്ല കാര്യം, വിവരമാണെന്നു വന്നു. വിവരം (information) എന്ന നിലയിൽ ഇടങ്ങൾ കോഡുചെയ്യപ്പെടുന്നതിന്റെ ആരംഭദശയാണ് ഇരുപതാംനൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനദശകങ്ങളിൽ നാം കാണുന്നത്. ദൃശ്യങ്ങളിലൂടെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യപ്പെടുന്ന യാത്രകളിൽ ഭാവുകത്വ നിർമ്മിതിയേക്കാൾ ഭാവനാനിർമ്മിതിയാണ് സംഭവിക്കുന്നത്. കാഴ്ചയിലൂടെ വികസിക്കുന്ന സ്ഥലപരിചയം ഭാഷയുടെ ആന്തരികതയുടെ വിപരീതമാണ്. ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ രണ്ടാംപാദത്തിൽ കേരളത്തിൽ ഇരുപതാംനൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാന ദശകങ്ങളോടെ യാത്രയുടെ ആഖ്യാനം വൻതോതിൽ ദൃശ്യമാധ്യമങ്ങളിലൂടെയായി മാറുന്നു.

ടൂർ വ്യവസായം

യാത്രയുടെ ലക്ഷ്യത്തെയും സ്വഭാവത്തെയും അടിമുടി മാറ്റിത്തീർത്ത പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു സാമൂഹികചരിത്രപ്രതിഭാസമാണ് ടൂറിസം വ്യവസായത്തിന്റെ ഉദയം. 1841-ൽ തോമസ് കുക്ക് എന്ന ബിസിനസ്സുകാരൻ, തോമസ് കുക്ക് ആൻഡ് സൺ (Thomas Cook & Son) എന്ന പേരിൽ ലോകത്തിലെ ആദ്യത്തെ ട്രാവൽ ഏജൻസി ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ആരംഭിച്ചു. 'കുക്ക്സ് ടൂർ' (Cook's Tour) എന്ന പേരിൽ ഈ കമ്പനി പിന്നീട് പ്രശസ്തമായി. കുക്ക്സ് ടൂർ പ്രവർത്തനങ്ങളോടെയാണ് ആധുനിക ടൂറിസം യാത്രകളുടെതുടക്കം എന്നു കരുതപ്പെടുന്നു. ആദ്യകാലത്ത് ചെറുയാത്രകൾ സംഘടിപ്പിച്ചിരുന്നെങ്കിലും 1855-ൽ തോമസ് കുക്ക് ഇറ്റലിയിലേക്ക് സംഘടിപ്പിച്ച ഗ്രാന്റ് ടൂർ (Grand Tour) ആണ് ചരിത്രത്തിലെ ആദ്യ പാക്കേജ് ടൂർ ആയി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നത്.

യാത്രയുടെ ആധുനികാനുഭവത്തിലെ ഒരു പുതിയ തുടക്കമായിരുന്നു ഇത്. ദേശീയമോ അന്തർദേശീയമോ ആയ യാത്രകൾ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഏകഘടകം പണമെന്നതായി മാറി. യാത്രകൾ ഒട്ടുമിക്കതും ടൂറുകളായി മാറി; എന്നു മാത്രമല്ല ടൂറായി മാറാത്ത ഒരു യാത്ര ഏറെക്കുറെ അസാധ്യ വുമായി. യാത്ര എന്നത് ടൂറായി മാറിയതോടെ യാത്രയെ സംബന്ധിച്ച എല്ലാത്തരം അനിശ്ചിതത്വങ്ങളും അവസാനിക്കുന്നു. മുൻകൂട്ടി ബുക്കുചെയ്ത് പോയി വരാവുന്ന സുരക്ഷിത സഞ്ചാരങ്ങളായി യാത്രകൾ മാറി. അവിടെ സാഹസികതയ്ക്കും ആകാംക്ഷകൾക്കും ഇടമില്ല.

പില്ക്കാല മുതലാളിത്തത്തിന്റെ ഘട്ടത്തിൽ സ്ഥലങ്ങളെ/ഇടങ്ങളെ സന്ദർശനയോഗ്യവും വിശുദ്ധവുമായി നിർമ്മിച്ചെടുത്തുകൊണ്ട് യാത്രയെ ജീവിതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങളിലൊന്നൊക്കി മാറ്റിത്തീർക്കാൻ ടൂറിസത്തിനു കഴിഞ്ഞു. ആധുനിക ടൂറിന്റെ സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഭൂപടത്തിൽ പ്രാധാന്യമുള്ളയിടങ്ങളെ അവയ്ക്ക് കൂടുതൽ മൂല്യം ആരോപിച്ചുകൊണ്ട് ടൂറിസ്റ്റുകളെ തീർത്ഥാടകരാക്കി മാറ്റുന്നു. യാത്രയുടെ ലക്ഷ്യസ്ഥാനം ഡിസ്നിലാന്റോ ഈഫൽ ടവറോ വേൾഡ് ട്രേഡ് സെന്ററിന്റെ അവശി ഷ്ടമോ–ഏതാണെങ്കിലും ടൂർ ഒരു വിശുദ്ധയാത്രയ്ക്കു സമമായിത്തീരുന്നു. ടൂറിസ്റ്റ് വ്യവസായത്തിന്റെ അവസാനമില്ലാത്ത ഐതിഹ്യനിർമ്മിതിയുടെ (Myth Making) ഭാഷയിലൂടെ ഈ സ്ഥലങ്ങൾ അധികമൂല്യം സ്വാംശീക രിക്കുന്നുണ്ട്. ഡീൻ മക് കനൽ (Dean Mac Cannell) വിശേഷിപ്പിക്കുന്ന 'ആധുനികതയുടെ ശ്രീകോവിലുകൾ' (Shrines of Modernity) എന്ന നില യിലേക്ക് ഈ സ്ഥലങ്ങൾ സ്വായത്തമാക്കുന്ന അധികമൂല്യം വഴി ക്രമേണ പരിവർത്തിപ്പിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഈ വിശുദ്ധസ്ഥലങ്ങൾ സന്ദർശിക്കുക എന്നത് വിശുദ്ധമായ ആചാരമായി മാറുന്നു. ആധുനികയാത്രകളെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കുമ്പോൾ ദൃശ്യതയിലൂന്നിയുള്ള ആധുനിക ടൂറിസത്തിന്റെ വളർച്ച ഒഴിവാക്കാനാവാത്തതാണ്.

സ്മാർട്ട്ഫോൺ യുഗത്തിലെ യാത്രകൾ

യാത്രികരുടെ അടിസ്ഥാന ആവശ്യവും അറിവുമായ ഭൂപടനിർമ്മിതിയിൽ ഉണ്ടായ വിപ്ലവകരമായ മാറ്റമാണ് ഇരുപത്തൊന്നാം നൂറ്റാണ്ടിലെ യാത്രക ളുടെ സ്വഭാവം അടിമുടി മാറ്റിത്തീർത്തത്. വർഗ്ഗ/വർണ്ണ/ലിംഗ ഘടകങ്ങളുടെ വ്യത്യാസങ്ങളെ സമീകരിക്കും വിധം യാത്രയുടെ രീതികൾ അടിമുടി മാറ്റത്തിനു വിധേയമായി. സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ വരവാണ് ഈ മാറ്റത്തിന് വഴിതെളിച്ചത്. ഭൂപടവ്യവഹാരത്തിൽ അതുവരെ പ്രസക്തമായിരുന്ന

ശ്രേണികളെ അത് അസാധുവാക്കി മാറ്റി. ഒരു സ്മാർട്ട് ഫോൺ ഉടമയുടെ കയ്യിൽ സൗജന്യമായ, ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് വലുതായിക്കാണാനാവുന്ന, സ്വയം പുതുക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന, സൂക്ഷ്മാംശങ്ങൾ കൃത്യമായി രേഖപ്പെട്ട ഒരു ഭൂപടമുണ്ട്. അതയാൾ ഓൺ ചെയ്യുകയേ വേണ്ടൂ, ഈ ഭൂഗോളത്തിൽ എവിടെപ്പോയാലും ഈ ഭൂപടം അയാളെ അനുഗമിച്ചുകൊള്ളും. ഒരു സാധാരണക്കാരന് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതിൽക്കവിഞ്ഞ ഒരു സങ്കീർണ്ണതയും ഡിജിറ്റൽ മാപ്പിന്റെ ഉപയോഗത്തിനില്ല. അതിൽ ചിഹ്നങ്ങളും ദൂരവേഗക്രമങ്ങളും ഉപയോക്താവിന് സുഗമമാകും വിധം അതിലളിതമായാണ് ക്രമീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്.

യാത്രയുടെ ചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും ഗംഭീരമായ കുതിച്ചുചാട്ടങ്ങളിലൊന്നാണ് ഇങ്ങനെ യാത്രയെ അനുഗമിക്കുന്ന സജീവമായ യാത്രാപദ്ധതി. മനുഷ്യചരിത്രത്തിലാദ്യമായാണ് ഒരു പ്രത്യേകസമയത്ത് നാം എവിടെ നിൽക്കുന്നു, ലക്ഷ്യസ്ഥാനമെത്താൻ ഇനി എവിടേക്ക് തിരിയണം, എങ്ങോട്ട് പോവണം എന്നിങ്ങനെ പ്രാദേശിക നിർദ്ദേശാങ്കങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് നമ്മോട് പറഞ്ഞുതരാൻ കെല്പുള്ള ഭൂപടങ്ങളുണ്ടാവുന്നത്. ഭൂഗോളത്തിന്റെ കിടപ്പിനെ ഒരാൾ നിൽക്കുന്ന ഇടം വെച്ച് ക്രമപ്പെടുത്തുന്ന ഈ അഭൂതപൂർവ്വമായ കാർട്ടോഗ്രാഫിക് രീതി, സ്ഥലത്തോടും സഞ്ചാരസാധ്യതകളോടുമുള്ള മനുഷ്യരുടെ സമീപനങ്ങളിൽ ഇതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്ത മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നു. നമ്മൾ/യാത്രക്കാർ ഏത് ദിശയിലേക്ക് തിരിയുന്നു, എങ്ങോട്ട് ചലിക്കുന്നുവെന്ന് ഒരു കാന്തികപ്രതലം ഉപയോഗിച്ച് സ്മാർട്ട് ഫോൺ യാത്രപദ്ധതി തിരിച്ചറിയുന്നതിനാൽ ഇതുവരെ ഏക ആശ്രയമായിക്കരുതിപ്പോന്നിരുന്ന പരമ്പരാഗത ഭൂപടവായനയുടെ സങ്കേതങ്ങൾ ഒറ്റയടിക്ക് അസാധുവാകുന്ന ഒരു സവിശേഷസന്ധിയിലാണ് ഇന്ന് യാത്രയുടെ ചരിത്രം എത്തി നില്ക്കുന്നത്.

സമാർട്ട്ഫോൺ സ്ക്രീനിലെ മാപ്പ് അപരിചിതവും അതിസങ്കീർണ്ണവുമായ സ്ഥലപടലങ്ങളുമായുള്ള നമ്മുടെ ബന്ധത്തെ പുനഃക്രമീകരിച്ചെടുക്കുന്നു. തൊട്ടുമുമ്പെത്തിയവരും കാലാകാലങ്ങളായി അവിടെ താമസിക്കുന്നവരും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം പല അർത്ഥങ്ങളിലും, സ്ഥലത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവിനെ സംബന്ധിച്ച് പ്രത്യേകിച്ചും ഇല്ലാതാവുന്നു. ടൂറിസ്റ്റും സ്വദേശിയും ഡിജിറ്റൽ മാപ്പിന്റെ ഉപയോക്താക്കളും ഉണഭോക്താക്കളുമെന്ന നിലയിൽ ഒരുപോലെ സ്ഥലപരിചിതരാകുന്നു; സമന്മാരാകുന്നു. സൈബർക്കാലത്ത് യാത്രയെന്നത് ഭൂമിയിലെന്നതിലുപരി ഡിജിറ്റൽ ഭൂപടത്തിലെ പൊട്ടുകളിൽ നിന്ന് പൊട്ടുകളിലേക്കാവുന്നു. അതോടെ പുരുഷൻ-സ്ത്രീ, ഉടമ-അടിമ,

മുതലാളി-തൊഴിലാളി എന്നിങ്ങനെയുള്ള വർഗ്ഗവ്യത്യാസങ്ങൾ യാത്രയുടെ ഡിജിറ്റൽകോഡിൽ അപ്രധാനമാവുകയും യാത്ര എന്ന അതിയാഥാർത്ഥ്യത്തിൽ എല്ലാം സമപ്പെട്ടുകയും ചെയ്യുന്നു. മേൽപ്പറഞ്ഞ സംവർഗ്ഗങ്ങൾ യാത്രയിലും മറ്റ് സാമൂഹികവ്യവഹാരങ്ങളിലും ഇടപെട്ടിരുന്നത് അവർ കയ്യാളിയിരുന്ന അറിവുകളുടെ അധികാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടായിരുന്നു. ഈ അറിവുകളെ വിവരങ്ങളാക്കി പൊതു ഉപഭോഗത്തിന് ലഭ്യമാക്കുന്നതുവഴി വ്യത്യാസങ്ങളുടെയും വിവേചനങ്ങളുടെയും സമവാക്യങ്ങൾ പലതും പുതിയ കാലത്ത് തിരുത്തിയെഴുതേണ്ടതായി വരുന്നു.

സൈബർസഞ്ചാരി ഭൂമിയിൽ യഥാർത്ഥയാത്ര നടത്തുമ്പോഴും അവന്റെ/അവളുടെ യാത്രാപ്രതിനിധാനം അതി യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്റെ പ്രതലങ്ങളിലാണ് രേഖയാകുന്നത്. ഓരോ ഇടങ്ങളിലേക്കും യാത്ര ചെയ്യെത്തിയ, കാഴ്ചകൾ കണ്ട സഞ്ചാരിയെന്ന ആത്മരതി കലർന്ന ബിംബത്തെ, അവതരിപ്പിക്കുന്ന ദൃശ്യത്തിന്റെ അവിഭാജ്യഘടകമായി രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് സെൽഫിക്കാലം യാത്രയെഴുത്തിനെ യാത്രാപ്രദർശനത്തോടൊപ്പം ആത്മപ്രദർശനവുമാക്കി മാറ്റുന്നു. അവിടെ വിവരണം വിവരത്തെ പൂരിപ്പിക്കാൻ മാത്രമുള്ളതാവുന്നു. വിവരണങ്ങളുടെ ഈ അസ്തമയത്തിൽ,യാത്രയെന്ന വ്യവഹാരവും അതിന്റെ രേഖപ്പെടലുകളും സമഗ്രമായി പഠിക്കപ്പെടേണ്ടതാണെന്ന് സൂചിപ്പിക്കുക മാത്രമാണ് ഈ പ്രബന്ധം.

സഹായക ഗ്രന്ഥങ്ങൾ

1. പോൾ മണലിൽ, ഡോ. 2015, യാത്രാവിവരണങ്ങൾ പത്തൊമ്പതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ, കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി, തൃശ്ശൂർ
2. രമേഷ്ചന്ദ്രൻ വി., 1989, സഞ്ചാരസാഹിത്യം മലയാളത്തിൽ, കേരള ഭാഷാ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്, തിരുവനന്തപുരം.
3. Adams Percy G., 1983, Travel Literature and the Evolution of Novel, The University Press of Kentucky.
4. Bassnet Susan, 2002, 'Travel writing and Gender', The Cambridge companion of Travel writing (Ed. Hulme Peter and Youngs Tim) Cambridge University Press U.K.
5. Edwards, Justin D. and Graulund Rune (Ed.), 2011, Post Colonial Travel writing: Critical Explorations, Palgrave, MacMillan.
6. Peat Alexandra, 2010, Travel and Modern Literature, Routledge, New York.
7. Ling, Rich and Campbell, Scott W., (Ed.), 2009, The Construction of Space and Time: Mobile Communicatain practies, Transaction Publishers London.

soumyasuryam@gmail.com